

Şehrin

YeniGün GAZETESİ'NİN
ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR

Hafızası

CİLT: 7 • SAYI: 14

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

20 HAZİRAN 2025 CUMA

ROMANA DAİR BAZI ANEKDOTLAR

TÜRK KÜLTÜRÜNDE AĞAÇ VE ORMAN

"Türk, evinden önce bahçesini yapar"

(Atasözü)

Türkler tarih boyunca Altaylardan Sibiry'a kadar çeşitli coğrafyalarda yaşamış, inanç, gelenek ve görenekleriyle büyük bir kültürü günümüze kadar taşımışlardır. Türklere vatan olan coğrafyalarda ağaç ve orman, Türk milletinin hem geçim kaynağı hem de beslenme ve tüketim ihtiyaçlarını karşıladıkları yerdir. Türklerin folklorik araştırmalarında, hikayelerinde, efsanelerinde de ağaç önemli bir yer tutar. Ağaç ve ağaç çeşitleri özellikle kayın ağacı, çınar ağacı, çam, servi gibi ağaçlar en büyük ve ulu ağaç kategorisine dahil edilmiş ve Tanrı'ya ulaşmada bir vasıta olarak görülmüştür.

Türk tarihine bakıldığında Göktürk Kitabelerinde "Kutlu Mekân" anlamına gelen "Ötüken- Yış" adı verilen Ötüken Ormanı kutsal olarak kabul edilmektedir.

Orhun Yazıtlarında ağaç ve orman kutlu sayılarak ondan uzaklaşılması istenmiştir:

"Türk kağanı Ötüken ormanında oturunca İl'de sıkıntı yoktur."

"Ötüken ormanından daha iyisi hiç yokmuş. İl tutacak yer Ötüken ormanı imiş."

"Bunca yerlere ordu sevk ettim, Ötüken ormanından daha güzel bir yöre, ülkeyi idare edecek daha iyi bir yer görmedim." Dede Korkut dualarında "Yerli kara dağın yıkılmasın, gölgeli kaba ağacın kesilmesin", "Babamın adını sorar olsan koca ağaç, anamın adını dersen kükremiş aslan" ifadelerini sık sık kullanmıştır.

HALE GÜRBÜZ

Yine Oğuz boyunun gelenek ve töreleri çok iyi bilen Dede Korkut ağaç sevgisini anlatmak için şu dizeleri söylemiştir:

Ağaç ağaç dersem sana, arlanma ağaç!

Mekke ile Medine'nin kapısı ağaç!

Musa Kelimin asası ağaç;

Büyük büyük suların köprüsü ağaç;

Kara kara denizlerin gemisi ağaç;

Şah-ı merdan Ali'nin Düldülünün eyeri ağaç;

Zülfekârın kını ile kabzası ağaç;

Er olsun, avrat olsun, korkusu ağaç;

Başını alıp bakacak olsam, başsız ağaç;

Dibini alıp bakacak olsam, dipsiz ağaç;

Beni sana asarlar, taşıma ağaç!

Eğer taşıyacak olursan, gençliğim seni tutsun ağaç!

Bizim ilde olmalıydın, ağaç!

Kara hintli kullarıma buyuraydım,

Seni bölük bölük doğraya idiler, ağaç!

Türkçede ağaç sözcüğü su ve yeşillik kavramlarıyla ilintilidir. Yaşıl, yeşil ve yeşermek sözcükleri buna bağlı olarak gelişmiştir. Orhun Yazıtlarında ağaç ve orman için "yış" sözcüğü kullanılmıştır. Anadolu insanı "yaş kesen baş keser" derken kastedilen "yaş" ağaçtır.

Ağaç ekolojik sistemin belkemiği ve toplumların hayatlarını sürdürmesi için gereken oksijenin kaynağıdır. İklimin, toprağın, yağmurun dolayısıyla suyun koruyucusu; erozyonun, depremin, kurluğun, hava kirliliğinin önleyicisi; sı-

İÇİNDEKİLER

• TÜRK KÜLTÜRÜNDE AĞAÇ VE ORMAN

HALE GÜRBÜZ

• ROMANA DAİR BAZI ANEKDOTLAR

MUSTAFA ÖZCAN

• BİR TARLA KUŞUNUN ARDINDAN

ANUŞ GÖKCE

• YORGUNLUK VE GÖREV

SADIK GÖKCE

cağın, soğuşun dengeleyicisi; stresin silicisi, ruh sağlığının şifacısı; insan ve hayvanların besin kaynağı, toplulukların buluşma yeri, birleştiricisi; canlı yaşamının yuvasıdır. Ağaç mucizedir.

İnsanoğlu için ağaç, zaman zaman barınak, zaman zaman da meyvesi ile beslendiği önemli bir kaynak haline gelmiştir. Bu ilişki zamanla barınma ve beslenmenin dışında mistik bir saygı ve hayranlığa dönüşmüştür. Bu saygının sonunda ilk yaratılan canlının ağaç olduğu düşüncesi hâkim olmaya başlamış ve Türk kültüründe "Ağaç kültü" oluşmuştur. (Kült: Doğrudan tapınılan ya da tapınılmasa da mistik inançlardan ötürü aşırı ilgi gören nesnelere karşı uygulanan dinsel ritüellerin genel ifadesidir.) Dünya gezegenindeki canlı yaşamı için varlığı hayati önem taşıyan ağaç, birçok kültürün içinde mit ya da kült olarak yer alarak sosyal alanda da önemli bir yere sahiptir. Özellikle Türk Kültürünün "Yaratılış Efsanesi" ağaç kültü çevresinde kurulmuştur.

Türklerin İslamiyet'i seçmelerinden sonra da bu saygı değişmemiştir. Çünkü semavi bir din olan İslamiyet'te canlıya saygı esastır. "Yaratılanı severim, yaratandan ötürü" ilkesi sebebiyle ağaca ve ormana çok büyük saygı gösterilmiştir. Osmanlı Devleti'nin en önemli şahsiyetlerinden birisi olan Fatih Sultan Mehmed "yaş kesenin başını keserim" fermanını çıkartarak bunu yıllarca uygulamıştır. Bu hassasiyet ağaç ve ormana gösterilen saygının en somut örneklerinden birisi olarak tarih sahnesindeki yerini almıştır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Osman Gazi'nin uykusuna girip, hâkimiyetinin dört bir yanı saracağını bildirenin de ağaç olduğu rivayet edilir. Bu nedenle de Osmanlı Devleti çınar ağacına benzetilir. Benzetilmesinin bir diğer sebebi de ulu ve görkemli bir yapıya sahip olmasındandır.

Türk kültüründe ağaç ile ilgili en önemli inançlardan birisi "Hayatağacı" düşüncesidir. Hayatağacı yaratılışın kaynağı ve yer altından gökyüzüne kadar mekânı ayakta tutan bir direk olarak algılanmıştır. İslamiyet öncesi Türklerde hayatağacının yeşil kalması dünyanın varlığını

koruyacağı düşüncesini yansıttığından bu durum adeta kâinatın bel kemiği olarak nitelendirilmiştir.

"Hayatağacı" kavramı Türk mitolojisinin dünyanın tam ortasından yükselen, kökleri yer altına inen, dalları dünya dağının zirvesine yükselen ağaç olarak tanımlanır. Türk kültüründe; şaman ayinlerinde, doğum, düğün ve bayramlarda önemli bir unsur olarak ağaç vardır.

Kökü yeraltında, gövdesi yerüstünde ve dalları gökyüzünde olan bu hayatağacı düşüncesi dahi Eski Türklerin ağacı ne kadar anlamlandırdığının bir göstergesidir. Şamanlar gökyüzüne yolculuk yapacakları esnada bu hayat ağacını kullanır ve yolculuklarını tamamlarlar.

Uygurların türeyiş destanında Tanrı dokuz dalı olan bir ağaç yaratır. Bu "hayatağacı" dır. Tanrı bu dalların her birinden bir soyun türemesini buyruk verir ve dokuz dalın altında dokuz insan doğar. Bunun yanında Oğuz Kağan destanında da hayatağacı türeyiş efsanesinin bir parçası olarak yer alır. Destanda bu olay şöyle anlatılır:

"Yine bir gün Oğuz Kağan ava gitti. Önünde, bir göl, ortasında bir ağaç gördü. Bu ağacın kovuğunda bir kız vardı, yalnız oturuyordu. Çok güzel bir kızdı. Gözü gökten daha gök idi; saç ırmak gibi dalgalı idi, dişi inci gibi idi. Öyle güzeldi ki eğer yeryüzünün halkı onu görse; "Eyvah! Ölüyoruz," der ve (tatlı) süt (acı) kırmızı olurdu. Oğuz Kağan onu görünce aklı gitti. Yüreğine ateş düştü; onu sevdi, aldı..."

Bu destana benzer şekilde Yakutlar da ilk insanın ağacın içinde belinden yukarısı çıplak bir kadın tarafından beslendiğine inanırlar.

Maaday Kara'da Ködügey Mergen'in doğduğunda hayatağacının öz suyuyla beslendiği şöyle anlatılır:

"Bu kara dağ baban olsun yavrum," dedi. Bu dört gövdeli kayın, "Anan olsun, yavrum," dedi. Dört kayının öz suyu Bahadır oğlunun ağızına her gün damla damla aksın diye bir oluk yerleştirdi..." Yukarıda bahsedildiği gibi, destanlarda hayatağacının dibinden bir su fışkırdığı anlatılır. Yakutların yaratılış destanlarında da böyle bir suyun varlığından söz

edilir ve içen kişilerin gençliklerini tekrar kazandıkları söylenir.

Bahsedilen su kaynağının Ab-ı Hayat, diğer ismiyle Bengisu olduğu düşünülmektedir. Benzer coğrafyada doğmuş kültürlerin çoğunda bu su kaynağından bahsedilir. İçene ölümsüzlük ve sonsuz gençlik veren bu su kaynağı çoğu zaman bir ağacın dibinden çıkar.

Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte hayatağacı inancı değişmemiş yeşil kaldığı sürece Allah'ın "el-hayy" sıfatının tezahür ettiğine inanılmıştır. Bugün Anadolu'da birçok tarihi yapıda hayat ağacı motifini görmek mümkündür. Soy ağacı, soy kütüğü gibi nitelendirmeler insan ile hayat ağacı arasındaki bağlamı göstermesi açısından önemlidir.

Günümüzde de "hayatağacı", Türk kültüründe önemli bir sembol olarak yaşamaya devam etmektedir. Halı motiflerinden mimariye kadar pek çok alanda hayat ağacı figürlerine rastlanır. Bu motif, köklü Türk inanç sisteminin bir yansıması olarak, geçmişten günümüze taşınmıştır.

Türklerin doğayla ve evrenle olan bağlarını temsil eden hayatağacı, modern dünyada da güçlü bir sembol olarak kalmaya devam etmektedir. Bu sembol, doğanın önemini ve insanın doğayla olan bağını hatırlatmaya devam etmektedir. İslamiyet öncesi dönemde Türklerde kutsal olduğuna inanılan ağaçlardan olan elma ve nar ağacı, doğurganlığın ve bereketin sembolü sayılmışlardır.

Oğuz Kağan'ın ikinci eşinin ağaç kavuğundan çıkması yine ağacın kutsallığı ile ilgilidir. Dişil unsurlarla beraber anılan hatta ağaç kavuklarının aynı mağaralar gibi anne rahmine benzetildiği de bir gerçektir. Bazen ölüleri de ağaç kovuklarına gömmüşlerdir.

Doğum ve ölüm gibi hayatla alakalı durumlarda ağaç dikmek Türklerin en eski adetidir. Dünyaya bir çocuk geldiği zaman imkânlar ölçüsünde adına ağaçlar dikilir ve evleneceği zaman bu ağaçlar kesilip düğün için harcama yapılır. Türkçemizdeki "dikili bir ağacım yok" tabiri buradan gelmektedir. Yine ölüm vaki olduğu zaman mezara servi ağacının dikil-

mesi, düzgün boyuyla göğe doğru yükselmesi ve yeşil rengiyle ebedi hayatı temsil etmesinden kaynaklanmaktadır. Aynı şekilde çınar da servi gibi kutsal kabul edilen bir ağaçtır. İhtişam, güç ve kudreti temsil eder. Osmanlılar, çınar ve serviyi kamusal alanlarda kullanmıştır. Bugün Anadolu'da çok sayıda ağaçla ilgili yer isimleri, türküler, maniler, deyim ve atasözleri mevcuttur. Bütün bu örnekler göstermektedir ki Türk kültüründe ve inanışında ağaç daima temel kült unsurlardan birisi olmuştur.

Türklerdeki ağaca olan saygı benzer şekilde soyun devamı şeklinde olan aile birlikteliğinde de görülür. Evlilik bağı ile kurulan yeni akrabalıklara Kayın ağacından geldiği düşünülen bir saygı ile Kayın – anne veya Kayın – baba ya da Kayın – birader denmesinin sebebi bu ağaca olan saygıdan kaynaklanır.

Göçebe bir toplum olan Türklerin hayatları üzerinde en önemli etkiye sahip obje her zaman orman olmuştur. Orman, Türk devletlerinde, hem göçerliğin vermiş olduğu anlayışla bir hayat kaynağıdır, hem de toplumun dini inanışları gereği bir saygı abidesine dönüşmüştür. Türklerin eski inanışı olan Şamanizm'den kaynaklanan ağaca saygı özellikle kayın ağacına karşı olan saygı tüm ağaç türlerini kapsayıcı olmuştur. Şamanizm'de kutsal olarak kabul edilen ve hayatın başlangıcı ve devamının kaynağı olduğu kabul edilen kayın veya meşe ağaçları tüm kültürü etkilemiştir. Hatta kendisine değer atfedilen ağaçlara çaput bağlama ile onlardan medet isteme bu saygının Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar Türk toplulukları arasında kutsal ağaç ve ağaç kültü çerçevesinde "Ağaç Evliya" tabiri de görülmektedir. Çam ağacı her mevsim yeşil kalma özelliği dolayısıyla kutsal sayılmıştır. Ağaca yüklenen mitolojik anlamlar farklı ağaç çeşitleriyle de karşımıza çıkmaktadır. Kayın ağacı, Çam, Servi, Huş ağacı bunlardan birkaçıdır.

Eski Türklerde yaygın olan inanışlardan bir tanesi de ağaçtan türediklerine inanmalarıdır. Günümüzde ise çocukların anne- babalarına ben nasıl doğdum sorusuna karşılık "Ağaç kökünde bul-

duk seni" gibi açıklamalar bu bağlamda araştırılmaya değerdir.

Türk toplulukları içinde önemli bir yer teşkil eden ve geçimlerini ağaçla sağlayan Tahtacılar, ağaca yükledikleri anlam gereği Muharrem ayında kesinlikle ağaç kesmemektedirler. Ladin, Köknar ve Ardıç ağacını kutsal kabul ederler ve yeni bir işe başlayacakları zaman ağaca dua ettikleri ve ondan medet umdukları yapılan araştırmalarla sabittir. Yörüklerde ise karadut, çınar ve katran ağacı kutsal kabul edilmektedir. Günümüzde de milletimiz açısından ağaçların kutsiyeti aynı şekilde devam etmektedir. Özellikle mezarlıktaki ağaçların hiçbir şekilde kesilmemesi bundandır. Mezarlıklardaki ağaçlar yüzyıllık, asırlık çınarlar veya ulu ağaçlardan çoğunlukla da meşeden oluşur. Buna rağmen, yakacak olarak kullanılamaz ve kesilmesi uğursuzluk sayılır.

Ormanların bir ruhu olduğuna inanan Türkler, ava gittiklerinde dahi lüzumsuz yere ağaç kesmez ve dal kırmazlar. Çünkü ormanlar kuşların, böceklerin ve çeşitli hayvanların yaşam alanıdır. Her insanın, her ocağın, her boyun bir ağacı olduğuna inanan Türkler o ağaç

devrildiğinde hayatın da son bulacağına inanmışlardır. Bu nedenle ağaçlara her daim özenle yaklaşmışlardır.

Bugünün insanı ise teknolojik olarak geçmişte yaşayan dedelerinden çok çok ilerde olmasına rağmen kültürel gelişmişlik göstergeleri açısından onların çok gerisinde kalmıştır. Atalarının çevreyle olan dostane yaşam tarzı ve karşılıklı faydalanmaya yönelik hayatları, günümüz yaşam tarzından çok uzaktır. Sahip olduğumuz bu ağaca ve ormana duyarsız hayat tarzının bedeli, maalesef çok ağır bir şekilde ödenecek gibi görünmektedir. Ormanların kaybedilmesi, sadece ağaç kaybı anlamına gelmez. Bir bölgede ormanlar yok olursa o ormana hayat veren toprak da yok olur ve geri dönüşümü artık imkânsız bir hale gelir.

Kaynakça:

1. <https://karsem.karatay.edu.tr/turk-mitolojisiinde-agac-kultu-hayat-agaci>
2. Köken, Merve (2021). Türk Mitolojisi, İstanbul: Karakarga Yayınları, s. 88-89
3. Ergun, Pervin (2004). Türk Kültüründe Ağaç Kültü, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları

MESNEVİ'NİN GÖLGESİNDE

AHMET SEVGİ

خشم تو تخم سعیر دوز خست
هین بکش این دوزخت را کین فخت

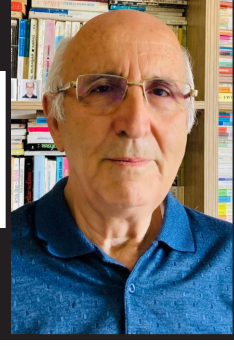
*Kızgınlığın, cehennem ateşinin tohumudur.
Kendine gel de şu cehennemini söndür.
Çünkü o bir tuzaktır. (Hz. Mevlânâ)*

ÖFKE

*Kızgınlık, bir cehennem ateşidir, onu söndürmeye çalış.
Sakin yangına körükle gitme, öfkeni dindirmeye çalış.
20 Haziran 2025*

(Ahmet Sevgi)

ROMANA DAİR BAZI ANEKDOTLAR

MUSTAFA
ÖZCAN

Giriş

Roman bizde yeni bir edebi türdür. Tanzimat edebiyatında romanı deneyen ilk kişi Şemsettin Sami'dir. Onun **Taaşuk-ı Talat ve Fitnat**'ı, genel kabule göre bu sahanın ilk eseri sayılır. Şemsettin Sami'yi daha başka yazarlarımız izlemiştir. Namık Kemal, Ahmet Midhat, Nabizade Nazım, Recaizade Mahmut Ekrem, Samipaşazade Sezai, Mizancı Murat, verdikleri eserlerle romanımıza zenginlik katmışlardır. Bu dönemin bazı yazarları, sadece roman yazmamış, hikâye, tiyatro, tenkit gibi alanlarda da kalem oynatmışlardır. Roman yazarlarından bazıları, romandan ne anladığını eserlerin önsözlerinde açıklamaya çalışmışlardır. Namık Kemal, **İntibah**'ın önsözünde romanı tarif etmiştir. Ayrıca bu dönemde "hayaliyyun", "hakikiyyun" gibi romanla ilgili yeni kavramlarla karışılmıştır.

Edebiyatımızda önce hikâyede varlık gösterip sonra romana geçen birçok yazarımız vardır. Bazıları hem hikâyeyi hem de romanı birlikte götürmüşlerdir. Hemen söyleyelim ki roman yazılması zor bir edebi türdür. Bazı sanatçılar(yazarlar) iyi bir roman yazabilmek için yıllarını vermişlerdir. Bazıları ise bu kadar sabırlı olamamıştır. Bizce iyi bir roman emek ister. Herkes bu emeği göze alamaz. Dolayısıyla bunların eserleri de zamana karşı dirençli olamamakta, çarçabuk eskikip bir köşede unutulmaktadır.

Biz bu yazıda bu kadar önemli ve ciddi bir konuya biraz renk ve espri katmak istiyoruz.

Roman Nasıl Yazılmaz?

Herhalde iyi bir roman aşağıda anlatacağımız şekilde yazılmaz. Olayı Refii Cevad Ulunay'dan dinleyelim:

Ulunay, **Şehrah** gazetesinin Yazı İşleri Müdürü'dür. Gazetenin mütercim ve muharrir kadrosu hayli zengindir. Fakat gazete, parasal yönden, yani mali yönden zayıftır. Bütün muharrirler, hafta sonunu zor getirirler. Bir gün Fransızca çevirmeni, herkesin içinde Taksim Bahçesine gelen Macar kızını gördünüz mü? der ve ekler: "Allah bilir, bir haftadır gözüme uyku girmiyor." Söze Giritli Rum çevirmen karışır: "Ne var? Aşk mı oldun" diye sorar. Her gün "Dertlerimiz" diye fıkra yazar mu-

harrir: "Aman! Tanrının günü dert aramaktan, dert eşelemekten bıktım usandım. Biraz da felekten bir gün çalalım... Haydi bu akşam Taksim'e gidelim." Bu teklif iyidir, güzeldir ama orada harcanacak parayı nereden bulacaklardır. Çünkü hiç kimsede para yoktur ve bu eğlence bir hayli masraflı olur. Hafta sonunda buna nereden para bulacaklardır? "Dertlerimiz" sütununun fıkracısı araya girerek bir teklifte bulunur:

"Arkadaşlar! Ben bir kitapçıya otuz liraya bir roman sattım. Bunun on beş lirasını aldım, yedim. Kalanı almak için eserin tamamını vermekliğim lazım. Bir türlü elim değip romanı bitiremiyorum. Birkaç defa alelhesap para çekmek için uğradım. Herif nezaketle reddetti. "Bitirin, getirin, derhal takdim edeyim" dedi. Bu parayı bu akşam ezelim:

-Herkes sordu:

-Yazıldı mı?

-Burada mı?

Romancı: "Telaş etmeyin! Dedi. Eser daha yazılmadı. Fakat bunu şimdi yazarız, akşama hayli vakit var. Dört kişi masanın başına geçelim:

Öyle de yaptık. Eser sahibi mevzuu anlattıktan sonra yazılacak fasılları taksim etti. Sen delikanlının sevdiği kızın kendisine hıyanet ettiğine emin olduktan sonra günlerce vicdan azabı çektiğini ve nihayet kızı takip ettiğini ve rakibi ile yakaladığını yazacaksın. Sen, kızın bir vakanın önünü almak için mücadelesini tasvir edeceksin. Sevgilisinin çektiği ızdırıp karşısında kız yine ona avdeti düşünüyor. Sen, rakip delikanlının cinayetleri göze alarak kadar cüretkârlığını yazacaksın. Sen de romanı istediğin gibi bağla... Gençlerden birini nasıl öldürürsen öldür, vücudunu kaldır. Kızı evlendir; iş bitsin, biz de liralara kavuşalım. Baksana Macar kızı dilbermiş!

Bir saat sonra roman bitti. Eserin sahibi koştu. Hepimiz helecan içinde bekliyorduk. Kitapçı sözünü tutmuş eseri alarak paraları vermişti.

Eğlencenin tafsilatını vermeyi zait görüyorum. Yalnız "Dertlerimiz" muharririn birkaç hafta sonra çıkan eseri hakkında biri bana sordu.

-Sizin fıkra muharririnin yeni çıkan eserini okudunuz mu?

-Hayır... Yani... Evet.

-Efendim... Bu adam bir şaheser yazmış... Vakaya göre üslup kullanıyor. Bazı yerde gayet ağır başlı, bazı yerde gayet hafif... Bazen bakıyorsun, sanki hiç o adam değil... Bazen de asıl kendi yazış tarzına tamamen uyuyor... Velhasıl bir şaheser azizim... Rica ederim. Bir kere oku... Hakkımı teslim edeceksin!

-Demek eseri biliyorsunuz

-Evet... Kendim yazmış gibi."¹

Yusuf Ziya Ortaç, **Portreler'inde** romanların yazılışına dair hoş anekdotlar nakleder. Bunlardan birisi Ercüment Ekrem Talu ile ilgili olanıdır. Ercüment Ekrem Talu, Yusuf Ziya'ya göre en güzel eserlerini yıllarca Akbaba'ya vermiştir. Ercüment Ekrem gayet kolay yazar. Yalnız rahat bir oda, temiz bir masa, iyi yontulmuş altı kalem, bir silgi, bir deste de beyaz kâğıt veriniz, yeter. Bir anısını şöyle anlatır Yusuf Ziya:

"Bir akşam, onu Laleli'deki apartmanında düşünceli görmüştüm. Ben odayla girince sevindi. Adımın ilk hecesini çekerek:

-Sorma başıma geleni Yûsuf, dedi.

-Hayrola Ercüment?

-Ahmet Cevdet telefon etti demin...

-Evet...

-İkdam için bir romanın var mı? diye sordu...

-Evet...

Ben de var, dedim.

-Evet...

-Ama yok! Birazdan, ilân etmeleri için adını söyleyeceğim... Ne yapsam, ne etsem, bilmem..

-Kolay, dedim, bir isim buluruz...

Biraz düşündük, biraz konuştuk, biraz şaka-laştık, bir isim bulduk: Kundakçı! Bu müthiş bir çapkının romanı olacaktı: En zarif sosyete hanımından en körpe mahalle kızına kadar her kalbe kundak sokan bir çapkının romanı.. Belle Amie gibi bir şey!

-Bunu bulunca, hemen telefona yapıştı. Yüzü, görülecek kadar gülünç bir ciddilik takınmıştı.

- Romanı yarından itibaren ilâna başlayınız: İsmi Kundakçı... Ercüment Ekrem'in gaze-

temiz için titiz bir itina ile yıllarca çalışarak hazırladığı büyük aşk, ihtiras, macera romanı dersiniz... İlânlar bir hafta kadar sürsün... Fotoğrafımı da gönderirim... Efendim? Müsveddeler mi?... Hepsi hazır, hepsi... Yalnız bir gözden geçireyim... Ufak tefek rötüşlar yaparım belki!"²

Yusuf Ziya, üç aydan fazla süren bu roman, İkdam gazetesinin satışını arttırmıştı diye yazısını bitirir.

Yusuf Ziya'nın Mahmut Yesari ile ilgili anısı da şöyledir:

"Bir kere Mahmut'a darıldım. Bu, bir iş dar-gınlığıydı. Akbaba'da başladığı bir romanı yarıda bırakmış kayboluvermişti. Neredeydi? Nerede oturuyordu, bilmiyordum. Bütün dostlarına sorduk, bütün meyhaneleri tarat-tık, yok. Çaresiz iki sayı konusunu bilmedi-ğim romana ben devam ettim. Derken çıka geldi Âşık olmuş. Güzel bir kadındı bu. Rengi güzel, çizgisi güzel bir genç kadını!

Sonra? Evlendiler... Ayrıldılar. Daha da iç-meye başladı. Arttırdı içkiyi.

Yeni bir romana başlayacağı zaman: "Mah-mut derdim, önce mevzuu anlat... Bir gün kaybolursan zorluk çekmeyeyim"³

Aka Gündüz, bir konuşmasında "Üç sayfalık bir roman yazdım, içinde bir silik bulamazsın. Ama daha evvel, yazacağım romanın fasıl başlarını ve fasıl sonlarını bile bilirim" der. Kolay yazdığından söz eder. Hatta insan sıkısınca bir günde bile bir roman yazabilirim" der. Sonra da bir örnek verir:

"Kemal Salih Sel, vakiyle bu arkadaşım beni **Cumhuriyet** gazetesinde bir odaya kapatıp bir roman yazmamı istedi. Her yarım saatte de bir ara penceresinden kahve gönderiyor-du... Ben de bu şartlar altında bir buçuk gün-de **"İki Süngü Arasında'yı** yazdım."⁴

Romanların Adlarına Dair

Buna eser adı da diyebiliriz. Ediplerimiz ba-zen eserlerine çok güzel ad koymuşlardır. Romanda da bunun güzel örneklerine rast-larız. Söz gelişi Attıla İlhan, **Dersaadet'te Akşam Ezanları**, **Fena Halde Leman** demiş, Orhan Kemal ise **Bir Filiz Vardı** şeklinde pek çok çağırışmalar uyandıran bir ad bulmuş-tur romanına. Reşat Enis, "Toprak Kokusu" adını tercih etmiştir. Yakup Kadri ise Millî Mücadele içinde köy insanlarının kendilerine yabancı gördüğünü "Yaban" adıyla eserine taşımıştır. Buraya bir şiir kitabı da ekleyelim:

1- Hilmi Yücebaş, "Ulunay, Hayatı, Hatıraları, Eserleri," İstanbul (Tarihsiz) Akın Dağıtım, s.113-115

2- Yusuf Ziya Ortaç, **Portreler**, Akbaba Yayınevi s. 148

3- Yusuf Ziya Ortaç, **Portreler**, Akbaba Yayınevi, s.177-180

4- Semet Sami Uysal, **Eşlerine Göre Ediplerimiz**, İstanbul 2004, s.247

Aziz İstanbul (Yahya Kemal)

Öte yandan Halide Edip'le ilgili birkaç söz söylemek gerekir: Onun romanlarına bakınca Ateşten Gömlek'i hatırlamamak mümkün değildir. Bu, Kurtuluş Savaşı üzerine yazılmış güzel romanlardan birisidir.

Yakup Kadri, Kurtuluş Savaşı yıllarında Ankara'ya gidince (1921), bir süre Halide Edib Adıvar'da misafir kalmıştır. Adıvar, o günlerde, Karaosmanoğlu'nun **Ateşten Gömlek** adlı bir "Anadolu romanı" yazmakta olduğunu öğrenince, bu adı çok beğenip benimseydiğini ve ondan önce davranıp iki ay içinde eserini yazdığını, romanın başına eklediği Yakup Kadri'ye başlıklı açık mektupta, ayrıca Türk'ün Ateşle İmtihanı adlı anılarında (s.193-194) anlatmıştır.⁵

Halide Edip, bilindiği gibi **Sineklibakkal**'ı yazmış ve bununla da CHP'nin roman ödülünü (1942) kazanmıştır... Bu eser ilkin Soytarı ve Kızı adıyla İngilizce basılmış (1935), Türkçesi, ondan bir yıl sonra **Sineklibakkal** adıyla yayımlanmıştır. Kısa sürede ünü artan, birçok kereler basılmış olan bu töre romanın vak'ası İstanbul Aksaray'ın Sineklibakkal semtinde ve o semtin çevresinde geçer. II. Abdülhamid döneminin toplumsal hayatına tanıklık eder.⁶ Peride Celâl'in 1954 yılına kadar yazdıkları arasında en çok bir bütün olarak **Üç Kadının Romanı** başarılı bulunur. Yazara göre romanına bu adı Cevat Fehmi Başkut vermiştir. (s.362)⁷

Selim İleri'nin, "Her Gece Bodrum'u, Bodrum'a tatil için gelen bir grup insanları anlatır. Romanı Selim İleri, **"Bu Gece ve Her Gece"** adıyla kaleme almıştır. Atilla İlhan'ın önerisiyle **"Her Gece Bodrum"** adıyla yayımlanmıştır.⁸

Roman adları konusunda dikkate değer bir sima da Aka Gündüz'dür. Yazar, bir romanına ad koymamıştır. Eser, "Şimdilik Adsız Roman" adıyla Tan'da tefrika edilmiştir. Küçük bir araştırma yapınca şu bilgileri elde ediyoruz:

Gazete tefrika edeceği romanı şöyle tanıtıyor: "Aka Gündüz'ün bu defa **Tan**'a verdiği yeni romana, şimdilik bu adı takıyoruz. Asıl adını sonra okuyucular koyacaklardır.

Aka Gündüz bu romanı harp içinde yazmış,

fakat o vakit sansür yasak ettiği için neşre-dememiştir. Şimdi ilk defa Tan sütunlarında okuyacağınız bu roman, size bir vakitler sansürün men ettiği hakiki bir hikâyenin acıklı vakalarını anlatacaktır.

"Şimdilik Adsız Roman" tamamen yerli, tamamen milli bir romandır. Pek yakında Tan'da okuyacaksınız. Tefrikanın başladığı gün de şu bilgilerle karşılaşacağız:

"Büyük Romancı Aka Gündüz'ün Tan için hazırlattığı en yeni romanını bugünden itibaren tefrika etmeye başlıyoruz. Üstadın acıklı üslubu bu romanda sizi sonuna kadar heyecanla götürecektir ve Tan okuyucuları bu yılın en nefis romanını okumuş olacaklardır.

Aka'nın bu yeni eserine "Şimdilik Adsız Roman" ismini koyduk. Çünkü muharrir romanına bir ad seçmekte müşkülât çekmiştir. Bu sebeple romanına bir ad seçmeyi okuyuculara bırakıyoruz. Bugün dördüncü sayfada başlayan yeni romanımızı okuyunuz ve eser tamam olduktan sonra bize aşağıdaki isimlerden birini seçip gönderiniz:

1-Bir Tıbbiyelinin Romanı 2-O, Bir Devirdi. 3-Kuduz İlacı, 4 Sansür Yasak Etmisti. 5- Her Yanı Acıklı 6-Aşkın Temizi, 7- Anadolu Bucakları, 8-Kuduran, 9- Yaşadığım Roman.

Bu isimlerden en çok rey alan ada ve rey verenlerden bir kişiye gazetemiz ve muharrir kıymetli bir hediye verecektir.¹⁰

Aka Gündüz 'ün yahut ilgili gazetenin yaptığı bu seçim, bize biraz da Recaizade Mahmut Ekrem'i hatırlatır. Çünkü o da **Çok Bilen Çok Yanılır** adlı tiyatro eserine bu adı vermekte çok zorlanmıştı. Kitabın önsözünde bu konuda bilgi bulunmaktadır. Ayrıca Tanzimat yazarlarının bir kısmı, eserlerinde çift ismi kullanmışlardır. **Araba Sevdası**'nın (Recaizade Mahmut Ekrem) ikinci adı, Bihruz Bey'in Âşıklığı'dır. Namık Kemal'in **İntibah - Ser-güzeşti Ali Bey- Son Pişmanlık** bunun güzel örneğidir. O sıralarda genç Hüseyin Rahmi de **Şık (Âyine)** romanı ile bu kervana katılır. Biraz daha yakına gelirse Halikarnas Balıkcısı'nı hatırlarız. Yazarın Tan gazetesinde iki gün tefrika edilen "Denizin Çağırışı"¹¹ hikâyesinin adı, Kemal Bilbaşar'ın romanına (1943) ad olmuştur.

Bazı Romancıların Zaafları

5- Cevdet Kudret, **Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman 2 (Meşrutiyetten Cumhuriyete 1910-1923)**, Varlık Yayınları İstanbul 1967, s.75

6- Cevdet Kudret, **Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman 2 (Meşrutiyetten Cumhuriyete 1910-1923)** Varlık Yayınları, s.80-81

7- Sermet Sami Uysal, **Eşlerine Göre Edebiyatımız**

8- Mehmet Utku Şentürk, "Türkçe Edebiyatın Sessiz Derinliği", **Karar gazetesi**, 28. 01. 2025

9- (İlân), **Tan**, Sayı: 737, 7 Mayıs 1937, s.1

10- (İlân), **Tan**, Sayı: 741, 11 Mayıs 1937, s. 1

11- Halikarnas Balıkcısı "Denizin Çağırışı", **Tan**, Sayı: 1190-1191- 21-22 22 İkinci teşrin 1938, s.9

Buna gerçekte zaaf da denmez. Aslında onlar, kendilerinden isteneni yapmışlardır. Bu zaaf sözü, romancıların kusurları yani, eserlerinden önce maddi gerçeği önde tutmaları anlamına gelmektedir. Kanaatimizce hiçbirisi bunu bile isteyerek yapmamış, aksine mecbur kalmışlardır.

Refik Halit Karay'ın **Nilgün** romanını ele alalım. Sermet Sami Uysal, Refik Halit'le yaptığı söyleşide şu ifadeleri kullanmaktadır:

"Nilgün çok iyi başlıyor... Fakat gelişme bölümüne gelince, hikâye içinde hikâye anlatılarak kompozisyon bakımından çok sarkmalar oluyor... Tıpkı Ahmet Mithat'ın romanlarında olduğu gibi... Üç cilt boyunca uzatma yerine, keşke bir ciltte toparlayabilseniz, belki de Türk edebiyatı benzersiz bir roman kazanmış olacaktı"

Refik Halit Karay'ın, bu sözlerle hak verdiğini, Uysal'ın görüşlerine katıldığını verdiği cevaptan anlıyoruz:

"—Nihal de ben de aynı kanaatteyiz. Fakat bu romanım gazetede tefrika edilmeye başlanınca, okuyucu öyle tuttu ki, yazı işleri müdürü "Aman elden geldiğince uzat" diye adeta yalvardı. O arada bizim de paraya ihtiyacımız vardı. Bu yüzden de romanın kompozisyonun düşünme yerine, gazetenin tirajını ve kendi bütçemizi düşünmek zorunda kaldık. Bu mevzuda size aynen katılıyoruz. Ne yazık ki Amerika'daki, Avrupa'daki yazarlar gibi bir eserimizden çuvalar dolusu para kazanamıyoruz.¹²

Bu konuda Peride Celâl'in de söyleyecekleri vardır: Belirttiğine göre 19 yaşında iken ilk hikâyesini yazmıştır. Dostları bir sinema mecmuası bulular. Hikâye bunun en arka sayfasında yayımlanır. Sonra **Yedigün**'de yazar. İlk hikâyesini Sedat Simavi tam üç türlü yazdırır. Adı "**Ah Kız!**"dır. **Son Posta**'da tefrika edilen romanı ise **Sönen Alev**'dir. Kitap olarak yayımlanmıştır. Cevat Fehmi (Başkut) ile orada tanışır. "Romanı uzat" der Cevat Fehmi. O da uzatır. Peride Celâl, o zamanlar tefrikalarda böyle şeyler oluyordu" demektedir. Peride Celâl, evleninceye kadar hayatını yazı yazarak, çeviri yaparak (Bayburtluoğlu takma adıyla çeviri) hayatını kazanır.¹³

Bir Romanın İlk Defa Yayımlanma Hikâyesi
Romanı ilk yayımlamak oldukça zordur. Bunu yayım dünyası ile ilgili haberlerden öğrenmek mümkündür. Sermet Sami sadece mülakatlar yayımlamamıştır. Onun ilk romanını nasıl yayımladığı ilgi çekicidir. Anlatılmaya değer bir olaydır. Bunu kendi kaleminden ve-

rirsek olayı daha iyi nakletmiş oluruz:

Harput'ta Bir Amerikalı oyunuyla kendine büyük ün sağlayan Cevat Fehmi ile "tanışma"m, gazete "hiyerarşi"sini bilmediğimden, "garip", hatta hayli "soğuk" bir havada gerçekleşmişti. Meğer bir gazeteye- ve hele Cumhuriyet'e- eserlerini götüren "yeniyetme" yazarlar, ancak "yönetmen yardımcılar" ile görüşebiliyorlarmış!.. Bense bu "kural"ı bilmediğimden, -üstelik "randevu" da almadan, "doğruca" Cevat Fehmi'nin odasına girerek karşısına çıkmaya cesaret etmiş, üstelik de ilk yazdığım romanı, en geç bir hafta içinde yayımlamaya başlaması koşuluyla, kendisine bırakmak istediğimi söylemişim!.. Ve bu olay şöyle gerçekleşmişti: Dört kez temize çektiğim ilk romanımı, 1954 yılının ilk ayının sonuna doğru çantama koyup doğru Cumhuriyet'in, Cağaloğlu'nda bulunan, son derece görkemli o eski konaktaki yolunu tutmuşum!.. Kapıdaki yaşlı, çok terbiyeli görevliye; gazetenin genel Yayın Yönetmeni Cevat Fehmi Başkut'un odasını sormuş; o da, kendisiyle randevum olduğunu sanarak, ikinci katta, sağdaki oda olduğunu söylemiş; her biri ayrı bir musikili ses veren güngörmüş ahşap basamakları heyecanla çıkarak, tarif edilen odaya, kapısını tıkladıktan sonra girmiş; yazısından başını kaldırarak bana bakmakta olan, sağ köşede oturan, sonradan adını Reşat Enis olduğunu öğrendiğim, kır saçlı Yazı İşleri Yardımcısı'na, Cevat Fehmi Beyle görüşmek istediğimi söylemişim! "

O da biraz hayretle beni süzdükten sonra böyle randevusuz "pat" diye gelen eli çantalı gence karşıdaki köşede oturan ve notlara gömülmüş; ciddi tavırlı, gözlüklü olgun yaştaki oda arkadaşını işaret etmişti. Bu geniş odanın sakın/sessiz havasını bozmaktan çekinerek yavaş yavaş yanına yaklaştığım Cevat Fehmi neden sonra daldığı yazıdan başını kaldırarak, hayli soğuk/ mesafeli bir tavırla:

-Buyrun, ne istemiştiniz? diye sormuş ve aramızda şöyle bir konuşma geçmişti:

-Efendim, size bir romanımı getirdim!..

Aynı mesafeli, soğuk ifadesine biraz da hayret katarak beni büsbütün mahcup etmeye karar vermiş gibi sordu:

-Randevunuz var mıydı? Hatırlayamadım da!?

O zaman "davetsiz misafir" gibi gidişimden hoşlanmadığını, onun için de böyle davrandığını anlamıştım ama artık iş isten geçmişti. Bunun için de:

-Efendim, randevu almak üzere gelmişim,

12- Sermet Sami Uysal, **Eşlerine Göre Edeplerimiz**, İstanbul 1954, s.52

13- Y. a. geçen eser, s.383

dedim, fakat kapıdaki görevli herhalde randevum var sanarak, "Cevat Fehmi Bey yerinde, buyurun çıkın!" deyince bir an önce romanımı size yetiştirmek için, randevu almadan gelmiş oldum. Başlayalım lütfen...

O yine aynı soğuk ifadeyle sordu: "Adınız neydi?"

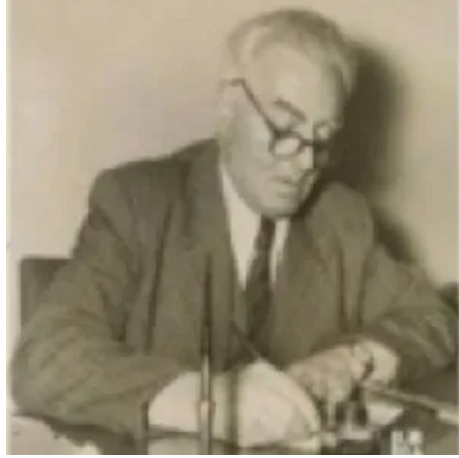
İçimden, ah dedim; artık aradığım fırsatı yakalamıştım."

Sermet Sami Uysal, o güne kadar birçok yerde yazısı çıkan genç bir yazardır. Birkaç dergide ve Peyami Safa'nın çıkardığı **Türk Düşüncesi'**nde imzası vardır. 1954'de yeni inceleme yazıları yayımlamış bir imzanın yazılarını Cevat Fehmi'nin okuduğunu düşünür. Adını söyleyince birden ayağa kalkarak, "Ooo, demek o genç yetenek sizsiniz!" diyeceğini zanneder. Büyük bir öz güvenle adını söyler. Cevat Fehmi bu adı duymamıştır. "Daha önce, bir yerlerde yazınız mı? Hiç romanınız yayımlandı mı?" Bu soru üzerine daha önce yazdığı yerleri bir solukta sayar ve Başkut merakla sorar: "Ya roman? "Hayır, bu ilk romanım" demesi üzerine soğuk yüz ifadesine bir de alaysı bir anlam katarak, "Yaaa!?" der.

Sermet Sami sabırsızlanır. Hatta müthiş bir özgüvenle, "romanımı okumak isterseniz şimdi bırakıp gelecek hafta yine aynı gün (Cuma) gelerek hemen yayımlanmaya başlayıp başlamayacağınızı öğrenmek isterim. İlk tercihim Cumhuriyet oldu; yoksa başka herhangi bir gazete, nasıl olsa hemen yayımlar!" deyince Cevat Fehmi, "yaklaşıp bakın bakalım" diyerek çekmecenin içini gösterir. Sermet Sami, orada, başta Reşat Nuri, Refik Halit olmak üzere pek çok ünlü romancının eserlerinin biraz da tozlanarak yayımlanmak için sıra beklediğini hayretle görmüştür.

Sermet Sami Uysal, yıllardır sıra bekleyenleri görür ama geri adım atmaz: "Olabilir. Üstelik hepsi de benim en sevdiğim romancılar!.. Fakat artık onlar romanlarını dört kez yazacak kadar sabırlı değiller!.. Ben ele aldığım konunun ilgi çekiciliğinden dolayı, dört kez romanımı temize çektim!.." Daha sonra biraz bilgiçlik taslar: "Fakat romanımın kahramanlarından Tolstoy'un **"Harp ve Sulh"**ü yedi kez yazıp eşi Kontes Tolstoy'un da yine yedi kez temize çektiğini düşününce, benim onun kadar sabırlı olduğum söylenemez! Belki de bu sabırlı çalışmasından dolayı Harp ve Sulh'ü, Hemingway "dünyanın en büyük romanı" sayıyor."

Cevat Fehmi, "Anlayamadım. Tolstoy sizin roman kahramanlarınızdan biri mi?

"-Evet, Tolstoy, romanımın kadın kahramanı Çarlık Rusya Orduları Başkumandanı Prens Nikolo Obolensky'nin kızı Prenses Elisabeth'e plâtonik olarak âşık. Oysa prenses, Yunan tahtının vârisi ile sözlü durumda"!.. Ama Reşat Nuri ve Ruşen Eşref'le kardeş çocuğu olan Nazım Amcanın fotoğrafını, bir dergide görünce ona âşık oluyor... Tacı tahtı tepip her engeli aşarak yurdumuza geliyor ve sonunda evleniyorlar."

Daha sonra Cevat Fehmi'nin sorusu üzerine bu prensi nerede, nasıl tanıdığını anlatır. İzmir'de Sermet Sami'nin ailesiyle aynı köşkte oturur. Prensesin eşi Nazım Bey (kendisi ona Amca demektedir) babasıyla aynı dairede çalışır. Bu ailenin çocuğu olmadığından Sermet Sami'ye düşkündürler. Onlar, Sermet Sami'nin orta birinci sınıftan başlayarak Liseyi bitirinceye kadar gönüllü öğretmenliğini yapmışlardır Sermet Sami, Fransızcasını, Fransız Filolojisinden önce prensese borçludur. Gerek prensesin gerekse Nazım Amca'nın hayat hikâyeleri onu öylesine cezbetmiştir ki, sonuçta bunu bir romanda toplamak gereğini duyar. İşte "Prenses Elisabeth'in Reşat'la Büyük Aşkı" ya da romanın ruhuna daha uygun olarak "Aşk, Her Şeyin Üstünde" alt başlığı ile bu romanı tam dört defa yazdıktan sonra Cevat Fehmi'ye getirmiştir.

Bu bilgilerden sonra Cevat Fehmi (Başkut) iyice yumuşar, daha bir sevecen davranmaya başlar: "Romanımızdaki kahramanların belgeleri, fotoğrafları, el yazıları var mı?" diye sorar. Sermet Sami, bütün belgeleri (el yazısıyla mektuplarını, imzalı fotoğrafları, çantasına koymuş ve öyle getirmiştir. Masanın üstüne romanı ve belgeleri koyar. O sırada odada bulunan ünlü romancı Reşit Enis de oturduğu yerden kalkıp belgelere bakar, prensesi çok güzel, Nazım Beyi de çok yakı-

şıklı bulmuştur. Sermet Sami yine bir açıklamada bulunur: "Ben der, her ikisini de olgun yaşlarında tanıdım. O zamanlar bile hâlâ, mihrapları yerindeydi. Üstelik Nazım Amca gençken çok çapkınmış. Hatta aşk maceralarından birini kardeş çocuğu olan Reşat Nuri, "Ateş Gecesi" romanında uzun uzun anlatır. Romancımıza sorarsanız bu konuda size ayrıntılı bilgi de verebilir!.."

Cevat Fehmi, "Pekâlâ der, romanı bir okuyayım, gelecek hafta dediğiniz gün ve saatte gelip sonucu öğrenin... Zaten basacak olursak, daha önce, ilk sayfadan okuyucuya duyururuz."

Sermet Sami, o bir haftayı ipe çeker. Beklemek çok zor bir iştir. Her sabah Cumhuriyet gazetesinin ilk sayfasında başlayacağı haberini arar. Aklına çeşitli olumsuzluklar gelir. Nihayet Cuma günü akşamı Cumhuriyet gazetesine gider, merdivenden çıkarken heyecandan dizleri titrer, kalbi duracak gibi olur. Cevat Fehmi, Sermet Sami'yi mütebessim bir şekilde karşılar. Bu sefer asık yüzlü olan Sermet Sami'dir. "Bir haftadır romanımın ilânları çıkmadığına göre, herhalde koymayacaksınız! Onun için geri almaya geldim. Nasıl olsa başka bir gazetede yayınlatabilirim!" Cevat Fehmi, yazı masasının üst çekmecesini çekip: "Demek, romanımızı geri almaya geldiniz! Buyrun alın!.."

Eğilip bakar çekmeceye. Çekmece, boydan boya, Sermet Sami'nin romanının son derece güzel hazırlanmış klişeleriyle doludur. Şaşırma sırası Sermet Sami Uysal'dadır. Cevat Fehmi muzip bir şekilde gülümseyerek; "Romanımızın yarın ilk sayfadan reklâmlarına başlıyoruz. Bir gün geciktik, artık kusura bakmayın".

"Dünyada büyük akisler yaratacak Türk romanı" başlığı altında eserin tefrikası duyuru-

lur. Nazım Amca'nın, prensesin, Tolstoy'un fotoğrafları yayımlanır. Dört beş günlük reklâmdan sonra Cumhuriyet gazetesinde 5 Şubat 1954 tarihinden itibaren tefrikaya başlanır. (s. 13-16, Sermet Sami, Eşlerine Göre Ediplerimiz)

Sonuç

Türk edebiyatında roman yeni bir türdür. İlk romanın edebiyat alanında görünmesinden bu yana pek çok roman yazılmıştır. Romancıları destekleyen roman ödülleri konulmuştur. Bugün öncelikle ödül kazanmış romanları okumak gerektiği kanısındayım. Çünkü onlar jürilerin gözetiminden, değerlendirilmesinden geçmiş eserlerdir. Bazıları sahiplerine büyük şöhet kazandırmıştır. Bazı yazarların romanlarını gereksiz yere uzattıkları görüşü maalesef yaygındır. Ahmet Midhat Efendi'den bu yana var olan bir görüştür. Bunu Hüseyin Rahmi Gürpınar'dan Halikarnas Balıkcısı'na kadar birçok yazarda bulabiliriz. Ancak bunu toplum yapımızdan bağımsız düşünmek hata olur.

Genelde ilk eserler daha çok acemice yazılmış eserlerdir. Bunun da güzel bir istisnası vardır: Reşat Nuri Güntekin'in Çalıkuşu (1922) adlı romanıdır. Çalıkuşu, tiyatro eseri olarak kurgulanmış, hatta yazılmış, sonra yazarı tarafından romana dönüştürülmüştür. Yayınlandığı zaman da çok büyük ilgi görmüştür. İlk eserleri yayımlamak çok zordur. Çünkü sizden önce bu yolda deneyim sahibi birçok yazar vardır. Onları aşmak ya da onlarla boy ölçüşmek gerekir. Bu da kolay değildir. Yayımlı heyecanı ya da haberi, yazarın bütün yorgunluğunu unutturur.

Sanat sabır ister, kültürel birikim ve çalışma ister. Bu birikimi ve sabrı gösteren, romanını matbaaya kadar götürüp orada bile titizlenen insanlar seslerini daha çabuk duyururlar...

ACZİMİN GİRYESİ

Ahmet
Sevgi

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Bakin, mevsimler değişiyor; yaz kış oldu, kış yaz.

Keşke bu kötü gidişattan ibret alsak biraz.

20 Haziran 2025

(Ahmet Sevgi)

BİR TARLA KUŞUNUN ANILARINDAN

ANUŞ
GÖKCE

Sevgili Okurlar,
Bu sayımızda sizlere dergimizin değerli yazarı, çocuk edebiyatçısı Fatma Tutak'ın gençleri unutmayarak onların da okuyabileceği "Bir Tarla Kuşunun Anıları" nı tanıtacağım. Siz gençler bizlerin umudu, geleceğimiz ve gözbebeğimizsiniz. Sizler bizim için çok değerlisiniz. Bunun için sizin yetişmenizde, kendiniz geliştirmenizde ufacık bir faydamız dokunursa ne mutlu bizlere!

Bu kitaptaki hikâyeleri biz (Sadık Bey'le ben) daha önce okumuştuk. O zamanlar okuyup geçmiş, nice güzelliklerin farkına varmamışız. Çünkü tashih gözüyle okumuştuk. Çalıkuşu Okuma Grubunun mensupları kitabı tavsiye edince yeniden okuduk. Her hikâye okuduğumuzda "Allah Allah, biz bunu nasıl atlamışız? Ne güzel bir ifade, ne güzel bir anlatım!" dedimiz çok oldu. Her hikâyede mutlaka kendimizden bir şeyler buluyoruz; "çok doğru, yazar şu konuda çok haklı, ya da kahramanları hakkında adil davranıyor." diyebiliyoruz. Severe okuduğumuz hikâyeleri umarım sizler de çok beğenirsiniz ve kendinizden bir şeyler bulur, farkındalık yaratırsınız.

BİR TARLA KUŞUNUN ANILARI

Yazarı: Fatma Tutak

Yayınevi: Patara Yayınları, Lotus Yay.

Basıldığı yer ve tarihi: Antalya 2024

Türü: Öykü

Kitabın Fiziksel Özellikleri: Karton kapaklı, küçük boy, 134 sayfa.

Dil ve Üslup Özellikleri: Türkçe, akıcı bir üslupla yazılan kitapta benzetme ve betimleme sanatı kullanılmıştır. Yazarın şahısları ve mekânı tanıtmaları çok mükemmeldir. Günlük hayat, özlem, başkalarının dertleriyle dertlenme, ülke ve milli meseleler, medya bağımlılığı vs. olaylar yazara konu olmaktadır. Hikâyelerinde sık sık atasözleri ve deyimlere yer verilmektedir. Karakterlerin tahlilleri orijinaldir. Bir hikâyede birden çok meseleleri ele alır.

Kitabın İlk Cümlesi: Bir anı hatıra gelince zihninde onu paylaştığın birisi de beliriverir aynı zamanda.

Kitabın Son cümlesi: Görünüşe göre Eylül'ün bu ormandaki işi sona ermişti. Başka bir iklim, bambaşka hazanlar sermeye gidiyordu.

Muhteva Özellikleri

Yazar ele aldığı hikâyelerde toplumun bazı

meselelerini, gençlerin telefon ve medya bağımlılığını; hayata bakış açılarını, para ve eğlenceden başka bir şeyle ilgilenmediklerini, yalnızlıklarını dile getiriyor. Bazen de hayata intibak sağlama aşamasında yaşadıkları bunalımları anlatıyor. Psikolojik tahlillere giriyor, hayat ile ölüm arasında bocalayan insanlara yaşam sevgisi aşılamaya çalışıyor. Bazen de yazar okura farklı bir pencere açarak insanın gelgitlerine, acılarına, duygularına, hayal kırıklıklarına, yarım kalan mutluluklara şahit ediyor.

Kitap iki bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde; 16 hikâye yer alıyor. İkinci Bölümde; 3 Masal bulunmaktadır.

Hikâyeler: Olmak ya da Olabilmeme İhtimali Üzerine, Acı Meyve, İhlamur Ağacı, Bende Kalan, Acı İçinde, Hissiz, Ömür Törpüsü, Semizotu, Zaman Yolcusu, Bir İntiharın Anatomisi, Baş Kel Olmayan Yazarın Bunu İspat Çabası, Zaman Dede, İki Name Arasında, Bir garip Karantina, Yol Arkadaşım, Kaygan Zemin Kaypak Zihin.

Masallar: Bir Tarla Kuşunun Anıları, Ecemerran, Eylül Gelen.

Tahliller

Olmak ya da Olmayabilme İhtimali Üzerine: Burada senenin ortasında okul değiştirip başka bir okula devam eden küçük biz kız çocuğunun yaşadığı sıkıntılar dile getiriyor. Hem öğrenim seviyesi arkadaşlarından geri hem de öğretmen ve arkadaşlarına yabancı. Giyim kuşamı yoksul, kısalmış önlük ve mont. Çocuk kendinden utanıyor. Hiç arkadaşı yok. Öğretmen de çocuğa karşı mesafeli. Onu tanımaya çalışmıyor, sınıfın içinde arkadaşlarının yanında onu mahcup ediyor, zor durumda bırakıyor.

Çocukların öğretmenleri tarafından arkadaşları karşısında küçük düşürülmemesi: "... Derken öğretmen tahtaya bir soru yazıyor. Sınıfa dönüp kim çözmek ister, diyor. Ön sıralarda oturanların hepsi parmak kaldırıyor. Oturduğum yerde bükülüyorum. Göstermemeye çalışıyorum kendimi zamanın donduğu o kritik anda. Küçülmek, kaybolmak, yok olmak istiyorum. Gözlerini sıralar üstünde gezdiriyor;

nihâyet benim üzerinde sabitliyor. Yakaladığı fareyle oynamak isteyen tombul bir kedi gibi bakıyor yüzüme, "Sen diyor, "Evet, sen yeni gelen!" Yeni gelen 563 numara. Adsız, kimlik-siz, yeni gelen 563.

... Sıraların arasında gezintisini bitiren öğretmen aniden yanımda bitiyor. "Hadi, bütün gün seni mi bekleyeceğiz?" Aynı anda kafamın arkasına bir şamar iniyor; başım tahtaya çarpıp tık ediyor, tık... Utançtan gözlerim kararıyor, olmayan benliğim mi inciniyor ne; o anda yer yarılsa da içine girsem diyorum. Hiç olmasam diyorum..." ("Olmak ya da Olmaya-bilme İhtimali Üzerine", s. 15 vd.)

Acı Meyve: Sokakta meydana gelen bir trafik kazasında insanların hayatla ölüm arasında incecik bir perde olduğu işleniyor. Daha bir saat evveline kadar gülüp eğlenen insanlar bir bakmışsın yok. Ölüm bir acı meyve. Karısının anlatıklarından sıkılan adamın onu terk ederek kahveye gitmesi, akşam eve dönünce eşinden sıcak bir ilgi beklemesi, eşinin ise soğuk davranmaya devam etmesi gibi kırgınlıklar da hikâyenin bir başka boyutu.

"Az zaman önce nefes alan, konuşan, kafasın-da kim bilir hangi hayat gaileleri dönüp dolaşan bir insan şimdi ceset torbasının içinde yatıyor. İlk kaybettiği şey ise insanlık vasfı. Ceset diyorlar, cenaze diyorlar adına. Bir varmış bir yokmuş. Ambulansa binme hakkı bile alınıyor elinden." (s.20)

İhlamur Ağacı: Parkta bulunan bir ihlamur ağacının altındaki bankta gelip oturanları gözlemliyor yazar. Gençler, yaşlı çiftler, âşıklar, dersi kıran okul talebeleri... Her yaş durumuna göre duygu ve düşüncelere boğuyor yazar bizleri.

"Gençler, birbirleriyle geçirdikleri zamanın en değerli şey olduğunun bilincine varmaksızın ekseriya fotoğraf çekmekle meşgul oluyorlar. Orta yaşlı çiftler, yan yana oturup uçsuz bucaksız bir ufku seyrederek gibi karşı caddeyi seyreliyorlar... Yazık ki şehir hayatının bezginliği, ilk heyecanını atlatmış bu çiftleri etkisi altına almakta gecikmemiş. Görev icabıymış gibi yerine getirdikleri bu baş başa zaman geçirme rutinini yine öyle vazife gereği sonlandırıyorlar. Kafaları birbirinden başka her şeyle meşgul, dalgın, önlü arkalı terk ediyorlar parkı. Biraz daha yaşlı olanlar ise yavaş hareketlerle banka yaklaşp temiz olup olmadığını iyice kontrol ettikten sonra dikkatli bir şekilde mabadı banka yerleştiriyorlar. Bunların özellikle erkekleri, partnerine kılacak bir eşyaymış gibi itina ve ihtimamla muamele ediyorlar. Konuşurken iyice eğilip yüzüne bakıyor,

en ufak kıpırdanışında derhal harekete geçerek yanlarında getirdikleri çantadan su şişesi ya da bir omuz şalı almak suretiyle muradını yerine getirmek çabasına girişiyor. Acaba bu yaşlı adam karısına gençlik yıllarında da aynı ihtimamı gösteriyor muydu? Hiç sanmam..." (s. 28 vd.)

Bende Kalan: Gerçek bir hayat hikâyesidir. Birinci sayfada anlatılan yazar Hande Dağ'dır. Halen hayattadır. Dağ Yürüyüşleri, Yazara hatırlattığı acı olay ise Muhacir pazarı civarında geçer. Rabia engelli bir kadındır. Yanlış bir iğne sonucu bacağı sakat kalmıştır. O, durumunu olduğu gibi kabul etmiş, hayata şen şakrak bakmaktadır. Engelli olduğu için okuluna devam edememiş. Onu üç samimi arkadaşı sürekli arar ve sorar. Ona kasetler ve kartpostallar getirirler. Birlikte eğlenirler. Arkadaşlarının birisi çok güzel oynamakta, güzel türkü söylemektedir.

Rabia balkonda kasetçalardaki müzikleri dinler, arkadaşlarının getirdiği sigarasını tütürür. Güzel el işleri yapar, lakin kendinden önce yeğenleri bir bir gider. Rabia gelinlik giymek, evlenip çoluk çocuk sahibi olmak ister. Annesi babası da onu evlendirip, kendisine bakacak bir koca ve çocukları olsun isterler. Nihayet Rabia'ya bir talipli çıkar. Fakat bahtı yaver gitmez. Rabia'nın gözlerinin altı, yüzünün bir tarafı sürekli morluklarla gezer. Rabia'nın hastalığı yeniden nükseder. Kısa zaman sonra hayata veda eder. Söylediği türküler, şakalaştığı zaman attığı şen kahkahalar insanların kulaklarında bir süre çınlamaya devam eder. Bir süre sonra onların da sesi çıkmaz olur.

Acı İçinde: Yarıyıl tatilinde memleketine dönen bir öğretmen amcasının evine sabah kahvaltısına davet edilmiştir. Delikanlının en çok sevdiği şey sıcak ekmek ve acı sostur. Evdeki nine sostan bir kaşık ekmeğine koyduktan sonra kaşığın içini dışını yalayarak tabağın içine geri koyar. Delikanlının elinde ekmek öylece kalakalır." (s.48)

Hissiz: Bu hikâyede yazar ölüyü konuşturur. Onun duygu ve düşüncelerini, hayatta daha çok yapacak işleri olduğunu dile getirir. İlk önce ne olup bittiğini, nerede olduğunu anlayamaz. Hanımının feryatlarını duyduğu zaman "Biri mi ölmüş, yoksa ölen ben miyim" diyor. "Nasıl yani? Bu ölen kişi kendisi mi? Yoksa ben öldüm mü? Hayır, bunda bir yanlışlık olmalı. Bu kadar ani olmamalı. Daha yapılacak çok iş var. Şirketteki işler, üniversiteyi bir yıl önce bitirmiş oğlumun üstüne mi kalacak. Kızım, ciğerparem da lisede okuyor..." (s.52 vd.)

Ömür Törpüsü: Huzur evinde yaşayan Mu-
hittin Beyin tekerlekli sandalye üzerinde tüm
geçmişini, çocuklarını, eşini, eski sevdiğini dü-
şünür. Hayatından memnun olması için kendi
kendine teselli vermektedir. Muhittin Beyin
kimliğinde yazar ihtiyarlayan aile büyüklerin
nin huzur evine gönderilmeyip, çocuklarının
yanında bakılmasını istemektedir. Yine Mu-
hittin Bey şahsiyetinde o dönemin evlenme
şartlarını da eleştirmektedir: "... Emine'yi sev-
mişti. Emine'nin adını dillendirmeden komşu
kızı Asiye'yle söz kesmişti anamgil, söz(ümü)
kestiler... Bizim zamanımızda babamız ne
derse, ne isterse o olurdu. Sözünün üstüne
söz söylemek ne haddimize? Biz onlardan iyi
mi bilecektik! Hangimizin ruh sağlığı zedelen-
di şimdilerde denildiği gibi? Gayet sağlıklı ve
başarılı olmadık mı hayatta? Biz nasıl oldu-
ysak onlar da olacaktı. Büyükler bize bunu
öğrete öğrete geldiler, bir bildikleri vardır her
halde..." (s.58)

Semizotu: Saksıdaki kaktüsün dibine akşam-
sefası diktğini zanneden kadının, annesinin
bunun semizotu demesiyle bitkinin akşam-
sefası olmadığını öğrenir. Yeni çıkan yaprağı
fark eden kadının annesi, "semizotunu başka
bir saksıya aktarsaydın" der. "Semizotu kak-
tüs gibi az su isteyen bir bitki değildir, çok su
ister."

Fatma Tutağın hikâyelerinde daima bir ikinci
boyut vardır. İkinci boyutta, çocukların oda-
larını dağınık bırakmasından, ben merkezli
olmalarından, sosyal medya bağımlılığından,
diğerkâm olmadıklarından yakınmaktadır.
İnsanoğlunun bireyselleşeceği derken yal-
nızlaşmasını, sosyal medya ve cep telefonu,
bilgisayarlarla odalarına çekilerek hiç kimseyle
konuşmadıklarını, hatta en temel ihtiyaçların
bile karşılamayıp yerlerinden kıpırdamadık-
larını, hayatını yitirdiklerini belirtmektedir.
Telefonların yeni yaygınlaşmaya başlamasıyla
komşuluk ilişkilerinin zayıfladığını, kimsenin
birbirinden haberi olmadığını belirtiyor. "O
zaman bir telefonla geçirilirdi yakın
insanların şimdilerde o telefonda gelen bir
tandık sesi bekler, özler olduğunu" ifade edi-
yor. Kahvenin yerini de marketlerde ve kafe-
lerde ter alan 3'ü veya 2'si bir arada poşetlerin
aldığından bahisle sıcak bol köpüklü Türk
kahvesinin pabucunun dama atılmasından
şikâyet ediyor. (S.61 vd.)

Atasözü: Her koyun kendi bacağından asılır.

Betimlemeler

Fatma Tutağın betimlemeleri bir yağlı boya
tablosu gibidir. Doğada ne varsa duyduğunu,
gördüğünü, beklentilerini ustalıkla resmedi-

yor. Yazar, anlatılarında, betimlemelerinde
rahatlıkla bir manzara veya portre çiziyor.
"Bahçe kapısı açık, üç basamakla çıkılan eşik-
te tahta gıcırmasına benzer sesler çıkarak bir
ayakkabı tekini perişan etmekle meşgul, dü-
şük kulaklı bir yavru köpek bizi görünce koşup
ayaklarımıza dolanıyor. Sesleri bahçenin arka
tarafından duyup gelen amcam tasmaından
yakaladığı köpeği zar zor uzaklaştırırken bizi
içeri buyur ediyor. Yürürken sol tarafımızda,
bahçenin çitle ayrılmış yerinde sarı, turuncu,
kızıl kadifeler, farklı renklerde kasımpatı ve
papatyalarla horozibikleri; merdivenin sağında
solunda teneke saksılarda sakız, sardunya ve
ortancalar insanın içini açan bir güzellikle arz-ı
endam ediyor..." (s.46 vd.)

"Bir Tarla Kuşunun Anıları" nda yazar tüke-
tim toplumu olmamızdan ve her şeyin yapay-
lığınan, kentsel dönüşümün çirkinliğinden
ve insanların tabiatı nasıl tahrip ettiğinden
bahseder. Tüketim toplumu olduğumuzu
eleştiriyor: "Her yerimize işledi bu yapaylık.
Dört yanımızı sardı biz ne oluyor diyemeden.
Hazırlıksız yakalandık. Geri kalmış toplum-
lardan olmayalım, çağa ayak uyduralım; köh-
nemiş, işlevsiz kalmış kalıplardan kurtulup,
ortalığı kasıp kavuran modernizm rüzgârının
etkisinden biz de hissemizi alalım derken. Bi-
zim onlardan ne eksikimiz var? Hatta fazlamız
var diyerek atıldığımız bu macerada gülünç
duruma düştüğümüzle kalıyoruz. Dedelerinin
kanaatkârlığı, zorluklar karşısında gösterdiği
azim ve kararlılıkla övünen, ne olduğumuzu
anlamadan kendini **haz, hız ve tüketim** top-
lumunun içinde buluveren şaşkın bir nesle
dönüştük. Baş kesilmiş **tavuk gibi** ortalıkta
dolanıyoruz. Al, kazan, harca, tüket mantığıyla
satranç taşları gibi konduğumuz yere alışama-
dan bocalayıp duruyoruz. (s.119)

Yapay zekâyı da eleştiren yazar, yapay zekâ-
nın insanları tembelliğe ittiğini, her şey yapılsa
bile insana has haz ve duyguyu veremeyece-
ğini ifade etmektedir. "Yapay zekâ ile müzik
yapımı, roman hikâye yazılması yapılabilir.
Fakat Dede Efendi ve İtrî'nin; Yahya Kemal,
Nefi, Nedim, Ahmet Hamdi gibi verdiği coşku
ve hazı veremez.

Hikâyenin ikinci bölümünde bir tarla kuşunun
ağzından yeşilliğin ve parkların nasıl kentsel
dönüşüme kurban edildiğine şahit oluyoruz.

"Aradan üç mevsim geçti. Güllerin yeniden
can bulmasını seyretmek ve belki de bülbül
arkadaşa rastlamak ümidiyle gülistanın yolu-
nu tuttum. Fakat ortalıkta ne gülistan vardı
ne gül ne de bülbül... O güzelim bahçenin
yerinde şimdi dört bir yanı içeriği gösterme-

yen camlarla kaplı, sevimsiz, kocaman bir bina yükseliyordu. Etrafını dolaştım, bulutlara değebiliyor mu diye en tepesine kadar uçtum. Hayır, bulutlara değmiyordu ama çevresindeki pek çok yapının üstünden bakıyor, heybetli görüntüsüyle adeta onları eziyordu. Sağda solda yeşil dalların birine kondum. Konmamla havalanmam bir oldu; zira bu görünüm itibarıyla ağaca benzeyen ancak aslında uzaktan yakından ilgisi olmayan gayet kaygan bir şeyin üzerinde durmak mümkün değildi. Ortalara dev saksılar yerleştirilmiş, içlerine rengârenk güller ekilmişti. Bülbül dostumu yâd ederek onlara yaklaştım, ne dikenleri vardı ne de kokuları. Ancak ortalığı kaplayan keskin bir şakıma sesi, yanık bir bülbül sesi işitilmişti... Bahçenin, ağacın, gültün camidini yapanlar, bülbül olmaksızın bülbül şakımasının da bir yolunu bulmuştu anlaşılıyor.” (s.122vd.)

Eylülle Gelen: Yazar Eylül ayını her şeyi solduran, kışa yaklaştıran ve ölümü hatırlatan bir mevsim olarak niteliyor. Betimlemelerle dolu olan bu masalda bir sincabın kış hazırlığından, tabiatın da kendini kışa, ölüme hazırladığından, insanın da doğum, gençlik ve ihtiyarlık çağı yaşayacağından bahisle işin sonunda ölüm olduğunu hatırlatıyor.

“...Eylüldü gelen... Eylül’le gelen efsun, gözlerle saran sarısı sürme, dimağlara katlanılması ve kabullenmesi zor, acımsı, buruk bir yaş(l) anımsılık yaşanamamışlık eken bir acayip muammaydı. Rüzgârı baharın aksine ondurmayıp solduran, yağmuru dirilere ölüm hastalığı bulaştıran bir hazin iklimdi. Yeşili önce toprağın rengine büründürülen sonra da toprağın bağırı-

na düşüren kadim bir kanundu. Bir rüyaya son veren ve sonu hatırlatan hakikatti o... Ölümü hatırlatan ölümlüydü.” (s.131vd)

Yazarın Hayatı

1978 Konya doğumlu. Evli ve iki çocuk annesidir. Çocuk edebiyatıyla ilgili hikâyeler ve masallar yazmaktadır. İlk hikâye kitabı “Tavan Arası Öyküler” in ardından bunu “Uçtu Uçtu Öykü Uçtu”, “İkizim Günlük”, “Ezgili Günler”, “Yunus Emre ve 7 Altın Kural”, “Bir Tarla Kuşunun Anıları” izledi.

Türk Edebiyatına daha nice eserler kazandırması dileğiyle...

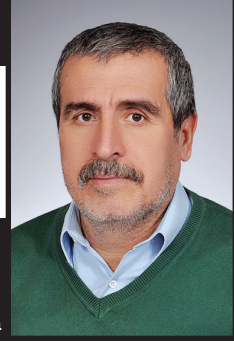
Sonuç:

Fatma Tutak, dini ve milli duyguları, ahlaki ve insani değerleri, Türk örf adet ve geleneklerini, halkın yaşayışını, güzel ve latif bir anlatımla çocuklarımıza kazandırmak isteyen bir yazardır. Ele aldığı konular, bir milleti millet yapan ve ona bir kimlik kazandıran niteliktedir. Tarihin çöplüğüne süpürülüp karışmak istemiyorsak kendi kimliğine sahip çıkan ve örf ve adetlerini yaşatan, milli kültürünü, bir millet olma bilincini gelecek kuşaklara da aktaran nesiller yetiştirmek zorundayız. Çocuklarımızı ve gençlerimiz milli kültürle, mitlerimizle, efsanelerimiz ve öz değerlerimizle yoğurmaya çalışan yazar Fatma Tutak kardeşimizi kutluyor ve başarılarının devamını diliyorum. Bu alanda çalışmalar yapan herkese destek çıkmak, yardımına koşmak eli kalem tutan veya tutmayan tüm insanların boynunun bir borcudur.

Bir insan bir dünya demek. Güzel bir gelecek kurmak ümidiyle banileri teşvik edelim.

YORGUNLUK VE GÖREV

**SADIK
GÖKÇE**

sadikgokce@hotmail.com

Şehrin Hafızası ilavemiz 7. Cilt 14. Sayısına ulaştı. 12. Sayıdan sona elimizde olmayan sebeplerle normal yayın periyodumuzun dışına çıkmak zorunda kaldık. Bu aksaklıklar için özür diliyoruz sizlerden. İnşallah bir daha aynı aksaklıklar yaşanmaz.

İki haftada bir yayınlanan ilave için yedi yıl arada vermeden yayın hayatını devam ettirmek başarı sayılı dergicilik hayatında. Biz ekip olarak daha uzun yıllar ilavemizi devam ettirerek bu başarının altına imza atmak istiyoruz. Sizlerin destekleriniz ile bunu başaracağımıza inanıyoruz.

Yaz mevsimi ile birlikte insanın üzerine bir rehavet çöküyor. Bu rehavetten biz de üzerimize düşeni aldık sanıyorum. Sıcakların verdiği bir tembellik var üzerimizde. Belki de sıcakları bahane ediyoruz. Geçen yılların üzerimize bıraktığı bir yorgunluk da olabilir. Sebebi her ne ise bu dönemde bir tembellik içerisinde olduğumu itiraf etmeliyim.

Yaş ilerledikçe insanın çevreye ve olaylara bakışı değişiyor. Daha önce hoş görü ile karşıladığımız bazı olaylar karşısında agresif ve tahammülsüz olabiliyoruz. Veya daha önce sinirlenip kanımızın beynimize sıçradığı olaylar karşısında gülümsemekle yetiniyoruz. Buna olgunlaşmak mı diyorlar yoksa ihtiyarlık mı? Her ne isim veriliyorsa her iki kelimenin de olumlu anlamlarını almak istiyorum sözlükten.

Bu yaştan itibaren hayatımda olumsuz ve negatif bir şeyle olmasını istemiyorum. Her an ve olay karşısında pozitif olmak ve insanlara sevgi ile yaklaşmak istiyorum. Hatta mümkün olsa sürekli sevgi ve dostluk üzerine yazmak ve üretmek istiyorum. Burada kast etmek istediğim bir Polyanacılık oyunu değil. Hayata ve olaylara daha sağlıklı ve olumlu bakmak demek istiyorum ben buna...

Bizim nesil herhalde Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı dönemini yaşayan nesil kadar hızlı değişimi hayatına sığdıran nesille kıyaslanabilecek bir nesil...

Çocukluğumuzda at arabaları ve eşeklerle seyahat ediyorduk. Gençliğimizde otobüs ve otomobile döndü bu seyahat işlerimiz. Uçaklar, elektrikli otomobiller vs.

Mektupla başlayan haberleşme maceramız telefon ve telgrafta geçti. Çağrı aletleri, cep telefonları derken Whatsapp, Facebook girdi hayatımıza. Kelimelerin yerini emojiiler aldı.

Karşılıklı konuşmalarımız kısaldı. Okey, aynen, katılıyorum, ya... gibi kelimelerle iletişim kurmaya başladık. Ve bizler bu baş döndüren gelişmelere ayak uydurmak gençlerden geri kalmamak için çabaladık. Bu çabalama bizi yordu. Yorgunluk bedenimizden çok ruhumuza etki yaptı. Bu yorgunluğa rağmen yarışın dışında kalmamak için çabaladık. Bazılarımız ruhen çöküntü yaşadık.

Bütün bu gelişmeler bizi yine de dergiler aracılığı ile kültürümüzü ve töremizi yeni nesle aktarmaktan geri tutmadı. Milletimize olan sevgi ve saygı o kadar büyük ki onun değerlerinin dünya var oldukça devam etmesi için çalışmak ve üretmek bize resmen tevdi edilmese de üzerimize düşen, yapılması gereken bir görev olarak kabul ettik.

İşte elinizde tuttuğunuz Şehrin Hafızası bu görev bilinci ile hazırlanıp sizlere ulaştırılan, bizden önceki büyüklerimizin yaptığı gibi geleceğe bir avaz bırakma düşüncesinin bir ürünüdür.

Dergimize yazıları il katkı sunan bütün yazarlarımıza, hazırlanmasına ve basılıp dağıtılmasına vesile olan Yeniğün Gazetesi sahibi Mustafa Arslan'a teşekkür ediyorum.

Yazımı çok sevdiğim bir söz ile sonlandırıyorum;

"NİYET HAYIR AKİBET HAYIR"